ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

ว่าด้วยที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชน

พ.ศ. ๒๕๖๒

โดยที่การตรวจราชการเป็นกระบวนการหนึ่งของการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อให้การตรวจราชการ ติดตามการปฏิบัติราชการให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล บรรลุเป้าหมาย วัตถุประสงค์ อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล คุ้มค่า โปร่งใส ตามกฎหมายว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี จึงสมควรเสริมสร้างความเข้มแข็งการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในกระบวนการตรวจราชการ เพื่อให้ผู้ตรวจราชการได้รับทราบข้อมูลในพื้นที่ที่ครอบคลุมในทุกมิติ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการตรวจราชการ ตลอดจนการวินิจฉัยสั่งการของรัฐบาล ส่งผลให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนอย่างยั่งยืน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชน พ.ศ. ๒๕๖๒”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการส่งเสริมการตรวจราชการ

“การตรวจราชการ” หมายความว่า การตรวจราชการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับการตรวจราชการ

“ผู้ตรวจราชการ” หมายความว่า ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี ผู้ตรวจราชการกระทรวงหรือเทียบเท่า หรือผู้ที่ทำหน้าที่ผู้ตรวจราชการระดับกระทรวงแต่เรียกชื่ออย่างอื่น

“จังหวัด” หมายความรวมถึงกรุงเทพมหานครด้วย

ข้อ ๔ ให้ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีรักษาการตามระเบียบนี้และเป็นผู้มีอำนาจวินิจฉัยและตีความเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

หมวด ๑
คณะกรรมการส่งเสริมการตรวจราชการ

ข้อ ๕ ให้มีคณะกรรมการส่งเสริมการตรวจราชการ ประกอบด้วย หัวหน้าผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน หัวหน้าผู้ตรวจราชการทุกกระทรวง เป็นกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักตรวจราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นกรรมการและเลขานุการ และเจ้าหน้าที่

สำนักตรวจราชการที่ผู้อำนวยการสำนักตรวจราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมอบหมาย จำนวนสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ข้อ ๖ คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ การได้มาและการทำหน้าที่ของที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชน

(๒) วางแนวทางปฏิบัติงานของที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชน เพื่อการมีส่วนร่วมกับกลไกการตรวจราชการ อย่างมีประสิทธิภาพ

(๓) พิจารณาและจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีคุณสมบัติตามข้อ ๑๑ เพื่อเสนอชื่อเป็นที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชน

(๔) เสนอความเห็นต่อปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีในการปฏิบัติงานของที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชน

(๕) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ

(๖) เชิญหน่วยงานหรือบุคคลมาให้ความเห็นต่อคณะกรรมการ

(๗) ปฏิบัติงานอื่นตามที่ระเบียบนี้กำหนดหรือที่เกี่ยวกับการตรวจราชการตามที่ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมอบหมาย

ข้อ ๗ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะกรรมการด้วยโดยอนุโลม

หมวด ๒
ที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชน

ข้อ ๘ ในจังหวัดหนึ่งให้มีที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชน เรียกโดยย่อว่า “ทปษ. ภาคประชาชน” จำนวนสี่ด้าน ประกอบด้วย ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านวิชาการ เพื่อเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการตรวจราชการ

ข้อ ๙ ทปษ. ภาคประชาชนต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นผู้มีความรู้ และประสบการณ์อย่างหนึ่งอย่างใด

(ก) ด้านเศรษฐกิจ เกี่ยวกับเศรษฐกิจ การเงินการคลัง แรงงาน อุตสาหกรรม การเกษตร การพาณิชย์ การคมนาคม การท่องเที่ยว หรือการพลังงาน

(ข) ด้านสังคม เกี่ยวกับสังคม สาธารณสุข ศาสนา วัฒนธรรม กีฬา ชุมชน ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น

(ค) ด้านสิ่งแวดล้อม เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม หรือทรัพยากรธรรมชาติ

(ง) ด้านวิชาการ เกี่ยวกับการศึกษา กฎหมาย การวิจัย การบริหารจัดการ ความมั่นคง การเมือง การปกครอง วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี หรือการสื่อสาร

(๒) เป็นผู้ที่อยู่อาศัยในจังหวัดไม่น้อยกว่าสามปี นับถึงวันที่สมัคร

(๓) เป็นผู้มีจิตอาสา และสมัครใจในการปฏิบัติหน้าที่ ทปษ. ภาคประชาชน

(๔) ไม่เป็นข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง เจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น รวมถึงเจ้าหน้าที่หน่วยงานอื่นของรัฐ

(๕) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย

(๖) ไม่เป็นบุคคลไร้ความสามารถ

(๗) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุด เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

ข้อ ๑๐ ให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีประกาศรับสมัคร ทปษ. ภาคประชาชน และให้จังหวัดดำเนินการสรรหาตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ซึ่งต้องมีระยะเวลาเปิดรับสมัครไม่น้อยกว่าสิบห้าวันนับแต่วันที่ประกาศรับสมัคร แล้วเสนอรายชื่อให้คณะกรรมการพิจารณา

ข้อ ๑๑ ให้คณะกรรมการพิจารณารายชื่อ และความเหมาะสมของผู้ได้รับการเสนอชื่อตามข้อ ๑๐ เพื่อให้ความเห็นชอบในการดำรงตำแหน่ง ทปษ. ภาคประชาชนในแต่ละด้านของแต่ละจังหวัด ด้านละไม่เกินสามคน รวมทั้งให้จัดทำบัญชีรายชื่อสำรองไว้ด้วย และเมื่อจัดทำบัญชีรายชื่อ ทปษ. ภาคประชาชนแล้วให้เสนอปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เพื่อลงนามแต่งตั้งเป็น ทปษ. ภาคประชาชน

ข้อ ๑๒ ทปษ. ภาคประชาชนมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปีนับแต่วันที่ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง ทปษ. ภาคประชาชนซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับการสรรหาอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งในจังหวัดเดียวกันติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวรรคหนึ่ง หากยังไม่มีการสรรหา ทปษ. ภาคประชาชน ให้ ทปษ. ภาคประชาชนตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่า ทปษ. ภาคประชาชนซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

ข้อ ๑๓ นอกจากการพ้นตำแหน่งตามวาระ ทปษ. ภาคประชาชนพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออกต่อปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี และให้ถือว่าพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ยื่นหนังสือลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๙

(๔) ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีให้พ้นจากตำแหน่งตามความเห็นของคณะกรรมการ เพราะมีความประพฤติที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียต่อตำแหน่ง หรือที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อประโยชน์ของทางราชการ บกพร่องต่อหน้าที่ หรือหย่อนความสามารถ หรือกระทำการใดขัดต่อจริยธรรมในหมวด ๓

ข้อ ๑๔ ในกรณี ทปษ. ภาคประชาชนพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งบุคคลในบัญชีรายชื่อสำรองในด้านนั้นตามข้อ ๑๑ เป็น ทปษ. ภาคประชาชนแทนตำแหน่งที่ว่างตามลำดับ และให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน เว้นแต่ไม่มีบัญชีรายชื่อสำรอง ทปษ. ภาคประชาชนด้านนั้น หรือมีแต่ตำแหน่งที่ว่างนั้นมีวาระเหลืออยู่ไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวัน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีจะไม่แต่งตั้งบุคคลแทนตำแหน่งที่ว่างก็ได้

ข้อ ๑๕ ทปษ. ภาคประชาชนมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้คำปรึกษา ข้อมูล ข้อเท็จจริง และประเด็นปัญหาในพื้นที่ แก่ผู้ตรวจราชการในเรื่องที่ตรวจราชการ หรือตามที่ได้รับการประสานงาน

(๒) เข้าร่วมการตรวจราชการกับผู้ตรวจราชการตามที่ได้รับการประสานงาน

(๓) นำนโยบาย และผลงานของหน่วยงานที่ได้รับจากการเข้าร่วมการตรวจราชการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ และแจ้งผลให้ผู้ตรวจราชการทราบด้วย

(๔) ปฏิบัติงานอื่นตามที่ผู้ตรวจราชการมอบหมาย

ข้อ ๑๖ การปฏิบัติหน้าที่ของ ทปษ. ภาคประชาชนให้ได้รับค่าตอบแทนเป็นรายครั้งตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

ข้อ ๑๗ ผู้ตรวจราชการอาจขอให้ ทปษ. ภาคประชาชนเข้าร่วมการตรวจราชการครั้งหนึ่งครบทุกด้าน หรือด้านหนึ่งด้านใดก็ได้ แต่รวมกันแล้วต้องไม่เกินครั้งละสี่คน

ข้อ ๑๘ ให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีจัดทำการประเมิน ทปษ. ภาคประชาชนเพื่อพัฒนากลไก ทปษ. ภาคประชาชนให้เข้มแข็งและยั่งยืน และให้นำผลการประเมินไปประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการด้วย

หมวด ๓
มาตรฐานการปฏิบัติหน้าที่และจริยธรรมของ ทปษ. ภาคประชาชน

ข้อ ๑๙ ทปษ. ภาคประชาชนพึงให้คำปรึกษา ข้อมูล ข้อเท็จจริง ประเด็นปัญหา และเผยแพร่ข้อมูลในพื้นที่ อย่างสุจริต เที่ยงธรรม และเหมาะสม

ข้อ ๒๐ ทปษ. ภาคประชาชนพึงถือเป็นหน้าที่ในการเข้าร่วมการตรวจราชการเมื่อได้รับการประสานงานทุกครั้ง เว้นแต่มีเหตุสุดวิสัยหรือเหตุจำเป็นอื่นทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมการตรวจราชการได้

ข้อ ๒๑ ทปษ. ภาคประชาชนพึงรักษาความลับของทางราชการที่เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ ไม่ใช้สถานะหรือตำแหน่งของ ทปษ. ภาคประชาชนไปแสวงหาผลประโยชน์ที่มิควรได้สำหรับตนเอง หรือผู้อื่นและต้องเคารพสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมการตรวจราชการ

หมวด ๔
เบ็ดเตล็ด

ข้อ ๒๒ ให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีจัดทำข้อมูลสารสนเทศของ ทปษ. ภาคประชาชน รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนากลไก ทปษ. ภาคประชาชนให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการตรวจราชการ อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ข้อ ๒๓ ให้จังหวัด ส่วนราชการระดับจังหวัด และอำเภอหรือเขต ให้ความร่วมมือและสนับสนุน ทปษ. ภาคประชาชน

ข้อ ๒๔ ให้ผู้ตรวจราชการสนับสนุนกลไก ทปษ. ภาคประชาชนเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการตรวจราชการ เพื่อเป็นการส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน

ประกาศ ณ วันที่ ๑๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๒
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี